

**Комунальний заклад вищої освіти
Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»
Кафедра «Мистецтво співу»**



“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

Сергєєнко О.М.

2019 року


**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФОРТЕПІАНО ТА КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма	«Спів (академічний, народний)»
Статус дисципліни	Обов’язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас» для здобувачів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійної програми «Спів (академічний, народний)»

Розробник: Ян І. М. – кандидат мистецтвознавства, викладач вищої кваліфікаційної категорії, доцент кафедри «Мистецтво співу», КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського»

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні
Кафедри «Мистецтво співу»

протокол № 3 від «20» листопада 2019 р.
Завідувач кафедри  А. І. Кочерга

1. Опис навчальної дисципліни для ступеня освіти «Бакалавр»

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом			
	Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
Кількість кредитів ЄKTS – 4	Рік підготовки: 1			
Загальна кількість годин – 120	74 аудит.годин		22 аудит.годин	
Кількість модулів – 2	Семестри:			
Аудиторних годин для денної форми навчання: 74 години Аудиторних годин для заочної форми навчання – 22 години	1	2	1	2
	Аудиторні індивідуальні заняття			
	32	42	10	12
	Практичні (семінарські):			
Самостійна робота студента. Денна форма навчання: 46 годин Заочна форма навчання: 98 годин	–		–	
Вид підсумкового контролю: Сольний виступ, усне опитування.	Лабораторні:			
	–		–	
Форма підсумкового контролю. Денна форма навчання: 1 семестр – диференційований залік 2 семестр – іспит Заочна форма навчання: 1 семестр – диференційований залік 2 семестр – іспит	Самостійна робота:			
	20	26	46	52

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є розвиток інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок з метою виховання висококваліфікованого фахівця, що здатен демонструвати високий рівень музично-виконавської культури, уміння застосовувати набуті знання у майбутній виконавській, науково-дослідницькій та музично-педагогічній діяльності.

Предмет навчальної дисципліни – Фортепіано та концертмейстерство.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

- Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 1).
- Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 8).
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 4).
- Здатність вчити і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 9).

Фахові:

- Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності (ФК 1).
- Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва (ФК 3).
- Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності (ФК 6).
- Здатність оперувати професійною термінологією (ФК 11).
- Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві (ФК 18).

Завдання дисципліни: засвоєння термінології музичного мистецтва, його понятійно-категоріального апарату; розвиток навичок музично-тематичного, художньо-виконавського аналізу музичних творів; розвиток інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок; виконання інструментальних творів різних стилів та жанрів; розвиток музично-виконавської культури та естрадно-артистичної витримки в процесі роботи над музичним репертуаром; формування пізнавального інтересу до інструментального мистецтва.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас» є паралельне опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 12 Спеціальний клас. Сольний спів

ОК 8 Історія вокального мистецтва

ОК 16 Гармонія і поліфонія

4. Очікувані результати навчання

Відповідно до освітньої програми «Спів (академічний, народний)» вивчення навчальної дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас» забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, належний рівень виконавської майстерності, музично-виконавської культури під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати та реалізовувати його художню інтерпретацію у виконавській діяльності	ПРН 5
Володіти методами та навичками репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас»

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати артистизм, належний рівень виконавської майстерності, музично-виконавської культури під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати та реалізовувати його художню інтерпретацію у виконавській діяльності	ПРН 5
Володіти методами та навичками репетиційної роботи та концертних виступів.	ПРН 2
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

4.1 Після опанування навчальної дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас» *знати:*

- термінологію музичного мистецтва;
- специфіку взаємозв'язків та взаємозалежностей між музично-теоретичними та практичними заняттями;
- стильові та жанрові особливості фортепіанної музики;
- художньо-виконавські особливості інструменту;
- прийоми й методи інструментально-технічного розвитку;
- етапи роботи над музичними творами;
- засоби виконавської інтерпретації художнього образу;
- специфіку індивідуальної та спільної роботи в ансамблі;
- основні принципи читання нот аркуша, транспонування;
- фортепіанний репертуар;
- специфіку роботи концертмейстера з солістом-вокалістом;
- концертмейстерський репертуар (вокальний та хоровий);
- методичні аспекти підготовки до публічного виступу.

вміти:

- демонструвати належний рівень володіння інструментально-технічними, інтерпретаторськими вміннями та навичками;
- здійснювати самоаналіз власного виконання;
- визначати та працювати над технічними недоліками гри;
- демонструвати вміння та навички культури звуковидобування, педалізації;
- створювати та реалізовувати художню виконавську інтерпретацію музичних творів;
- використовувати практичні та теоретичні знання в процесі читання нот з аркуша;
- професійно акомпанувати солістам-вокалістам;
- володіти технікою читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів;
- володіти вміннями та навичками гри в ансамблі;
- демонструвати високий рівень музично-виконавської культури та естрадно-сценічної витримки;
- застосовувати отримані базові фахові знання для творчого дослідницького підходу у майбутній педагогічній діяльності.

Навички soft skills:

- Навички самоорганізації.
- Презентаційні навички.
- Здатність оволодівати сучасною інформацією.
- Демонструвати критичне мислення.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

5. Засоби діагностики та критерії оцінювання результатів навчання.

5.1 Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з дисципліни є: контрольне заняття, залік, іспит, що передбачає виконання сольної програми. Також оцінюванню підлягає:

- систематичність та активність роботи на індивідуальному занятті;
- перевірка виконання студентом самостійної роботи;
- перевірка зошиту з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас».

Вимоги до сольного виступу

Кількість програмних творів для вивчення у кожному семестрі залежить від успішності опанування студентом навичок гри на фортепіано.

Обов'язковим є:

I семестр: виконання чотирьох різнохарактерних творів, які виносяться на семестровий модульний контроль: поліфонічний твір, етюд, п'єса кантиленного або віртуозного характеру, вокаліз з власним виконанням сольної партії, дві розпівки (диференційований залік ДФН, ЗФН).

II семестр: виконання чотирьох різнохарактерних творів, які виносяться на семестровий модульний контроль: твір великої форми, етюд, п'єса українського композитора, вокальний твір (арія, романс), дві розпівки (іспит ДФН, ЗФН).

ДФН – денна форма навчання; ЗФН – заочна форма навчання.

5.2 Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий модульний;
- семестровий підсумковий (залік, іспит).

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ECTS –A, B, C, D, E, FX, F).

Поточний контроль проводиться на кожному індивідуальному занятті за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих інструментально-технічних, інтерпретаторських умінь та навичок під час виконання завдань.

Критерії поточного оцінювання знань студентів

Бали	Критерії оцінювання
5	<p>При виконанні програмового репертуару студент демонструє високий рівень засвоєння інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок відповідно до вимог навчальної програми. Має високий рівень сформованості навичок читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів. Демонструє уміння та навички відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. Аналізує програмові твори з приналежністю їх до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. Вільно володіє музичною термінологією. Систематично, на належному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас». Значну увагу приділяє самостійній роботі, проявляє творчу ініціативу при виконанні завдань з дисципліни. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
4	<p>При виконанні музичних творів студент впевнено відтворює напам'ять текст, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Демонструє достатній рівень сформованості концертмейстерських навичок, читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів. Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, метро-ритмічна, художня цілісність). Має несуттєві недоліки при виконанні (технічні, метро-ритмічні). Самостійно аналізує програмові твори з визначенням доби, стилю, жанру, драматургічних особливостей, будови форми та художнього змісту. На належному рівні володіє музичною термінологією. Систематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас». Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
3	<p>Студент при виконанні програмових музичних творів має суттєві недоліки (аплікатурні, технічні, метро-ритмічні) припускається помилок у фразуванні, звуковидобуванні. Не досить виразно виконує штрихи та динаміку. Художній зміст творів передає</p>

	частково. Демонструє певні концертмейстерські навички, але не в достатньому обсязі, має суттєві технічні недоліки. Теоретичний матеріал тем, музична термінологія засвоєні фрагментарно. На задовільному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, не в повному обсязі має записи у зошиті з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас». Низький рівень музично-виконавської культури.
2	Студент відтворює музичний текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, не виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер творів, грає у невідповідному темпі, не дотримується вказаних штрихів, динаміки, педалізації. Не володіє концертмейстерськими навичками. Відсутня музично-виконавська культура. Не виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Відсутній зошит з дисципліни. Музична термінологія не засвоєна.
1	Студент по нотах відтворює текст без відповідних штрихів, фразування, динаміки, не звертає уваги на аплікатуру, допускає метро-ритмічні помилки. Не володіє концертмейстерськими навичками. Не може відповісти на жодне теоретичне питання. Не готується до занять, програмові вимоги не виконує. Відсутній зошит з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас».
0	Студент не виконує завдання самостійної та аудиторної роботи. Не знає тексту творів програмного репертуару. Не володіє концертмейстерськими навичками. Відсутній зошит з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас». Не може відповісти на жодне теоретичне питання. Програмові вимоги не виконує.

Ведення зошиту з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас»

В зошиті з початкової дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас» студенти фіксують основний зміст тем індивідуальних занять, відомості про приналежність творів до певної доби, стилю, жанру. Аналізують будову музичної форми, особливості драматургії та художнього змісту творів програмового репертуару. Зазначена робота дозволяє студентам у повній мірі зрозуміти художній зміст творів, визначити художні та виконавські завдання. Разом з тим студенти під час виконання самостійних завдань аналізують виконання, записують власні враження від прослуховування. У такий спосіб самостійна робота сприяє у студентів вихованню художньо-естетичного смаку та високого рівня музично-виконавської культури.

**Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
Денна та заочна форма навчання**

Модуль 1													
Змістовий модуль 1													
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Разом за темами	Семестровий підсумковий	Зошит з дисц. "Заг.ф-	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	5	35		10			
Сума балів								70					100

Модуль 2													
Змістовий модуль 2													
	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Разом за темами	Семестровий підсумковий	Зошит з дисц. "Заг.ф-	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	5	35		10			
Сума балів								70					100

В таблицях показана максимальна кількість балів, яку може отримати студент за види робіт наприкінці модуля.

T1, T2 ... T7 – теми занять

Підсумковий модульний (семестровий) контроль знань студентів

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення рівня засвоєння інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок, теоретичного змісту тем, зростання рівня фахової майстерності у студентів. Підсумковий семестровий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку, або іспиту, на яких студент виконує твори програмного репертуару та відповідає на теоретичні запитання. Контроль відбувається в присутності викладачів кафедри (залік) та екзаменаційної комісії (іспит).

Критерії семестрового оцінювання знань студентів

Кількість балів	Критерії оцінювання
13 -15	<p>При виконанні програмового репертуару студент демонструє артистичність, високий рівень засвоєння інструментально-технічних умінь та навичок, відповідно до вимог програми. Має високий рівень сформованості концертмейстерських умінь та навичок, читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів. Демонструє інтерпретаторські уміння та навички, здатність до відтворення драматургічної концепції музичного твору, створення його художньої інтерпретації. Аналізує програмові твори з приналежністю їх до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. В повному обсязі володіє навчальним теоретичним матеріалом, дає вірні відповіді на запитання. Систематично, на належному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас». Вільно володіє музичною термінологією. Має високий рівень музично-виконавської культури. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
10 - 12	<p>При виконанні музичних творів студент демонструє добрий фаховий рівень засвоєння інструментально-технічних умінь та навичок, впевнено відтворює напам'ять текст, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура). Демонструє достатній рівень сформованості концертмейстерських умінь та навичок, читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів. Виразно передає характер твору (фразування, динамічний розвиток, художня, композиційна цілісність твору). Про те, при виконанні програмових творів припускається несуттєвих недоліків (технічні, інтонаційні, метро-ритмічні). Рівень складності творів відповідає вимогам робочої програми. Самостійно аналізує програмові твори з визначенням доби, стилю, жанру, драматургічних особливостей, будови форми та художнього змісту. В повному обсязі володіє навчальним теоретичним матеріалом, надає змістовні відповіді на поставлені питання, однак допускається незначних помилок. На належному рівні володіє музичною термінологією. Систематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас». Має виконавську культуру. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>

7 – 9	Загалом студент демонструє засвоєння інструментально-технічних, концертмейстерських навичок згідно вимог навчальної програми, але при виконанні має суттєві недоліки (аплікатурні, технічні, метро-ритмічні), припускається помилок у фразуванні, звуковидобуванні. Не досить точно виконує штрихи та динаміку, має затиски піаністичного апарату. Загалом володіє навичками читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до вокальних мелодій. Рівень складності програмних творів відповідає програмним вимогам. Загалом володіє навчальним теоретичним матеріалом. Надає вірну, але недостатньо вичерпну відповідь на теоретичні питання, припускається помилок. Не в повному обсязі наявні записи у зошиті з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас».
4 – 6	Засвоєння інструментально-технічних та концертмейстерських навичок достатньо фрагментарне. Студент відтворює музичний текст з метро-ритмічними, текстовими помилками, не виконує елементарні вказівки автора. Припускається аплікатурних, технічних помилок, має неточне фразування, затиск піаністичного апарату. Не передає характер твору, грає у невідповідному темпі, не дотримується вказаних штрихів, динаміки, педалізації. На задовільному рівні володіє навичками читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до вокальних мелодій. Має поверхову уяву про зміст теоретичного матеріалу. Робить значну кількість помилок у відповідях. Несистематично, на задовільному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, не в повному обсязі має записи у зошиті з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас». Частково володіє музичною термінологією. Виконавська культура на низькому рівні.
3– 1	Засвоєння інструментально-технічних навичок достатньо низькому рівні. Студент відтворює музичний текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, не виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору, грає у невідповідному темпі, не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Не володіє концертмейстерськими навичками. Не виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Не може відповісти на жодне теоретичне питання. Відсутній зошит з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас». Музична термінологія не засвоєна. Відсутня музично-виконавська культура.
0	Не виконав жодного твору з програмного репертуару. Не відповів на жодне теоретичне питання. Відсутній зошит з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас».

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за поточний, проміжний та підсумковий контроль з подальшим переведенням в національну та 100 бальну шкалу.

Критерії підсумкового (модульного) семестрового оцінювання знань студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS та критерії оцінювання	
90-100	5 Відмінно	A	<p>При виконанні музичних творів студент демонструє артистизм, інструментально-технічну майстерність, уміння та навички відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. Систематично працює над розвитком та удосконаленням виконавської техніки. Має високий рівень сформованості концертмейстерських умінь та навичок, читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів. Грунтовно аналізує програмові твори з приналежністю їх до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту. В повному обсязі володіє навчальним теоретичним матеріалом, дає вірні відповіді на запитання. Систематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни. Вільно володіє музичною термінологією. Має виконавську культуру. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
82-89	4 Добре	B	<p>При виконанні музичних творів студент демонструє добрий фаховий рівень засвоєння інструментально-технічних умінь та навичок, впевнено відтворює напам'ять текст, дотримуючись авторських вказівок (відповідний темп, динаміка, штрихи, аплікатура, фразування, динамічний розвиток, художня, композиційна цілісність твору). Проте, при виконанні має деякі несуттєві недоліки (технічні, метро-ритмічні). Демонструє достатній рівень сформованості концертмейстерських умінь та навичок, читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів. Самостійно аналізує програмові твори з визначенням доби, стилю, жанру, будови форми, драматургічних особливостей та художнього</p>

			<p>змісту. В повному обсязі володіє навчальним теоретичним матеріалом, надає змістовні відповіді на поставлені питання, однак допускається незначних помилок. На належному рівні володіє музичною термінологією. Систематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, записує теоретичні питання в зошит з дисципліни. Має виконавську культуру. Приймає участь у фортепіанних концертах.</p>
74-81	3 Задовільно	E	<p>В цілому студент демонструє засвоєння інструментально-технічних, концертмейстерських навичок згідно вимог навчальної програми, але при виконанні наявні суттєві недоліки (аплікатурні, технічні, метро-ритмічні), припускається помилок у фразуванні, звуковидобуванні. Не досить точно виконує штрихи та динаміку, має затиски піаністичного апарату. Загалом володіє навичками читання нот з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до вокальних мелодій. На задовільному рівні володіє навчальним теоретичним матеріалом, надає вірну, але недостатньо вичерпну відповідь на теоретичні питання, припускається помилок. Несистематично виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, не в повному обсязі записи у зошиті з дисципліни. Має виконавську культуру.</p>
60-66		D	<p>Студент відтворює музичний текст з текстовими помилками (аплікатурними, технічними, метро-ритмічними), має неточне фразування, затиск піаністичного апарату. Художній зміст твору передає частково. Недостатньо розкриває зміст теоретичних запитань. На задовільному рівні виконує завдання аудиторної та самостійної роботи, не в повному обсязі (менше половини) має записи у зошиті з дисципліни. Частково володіє музичною термінологією. Виконавська культура на низькому рівні.</p>
35-59	2 Незадовільно	FX	<p>Засвоєння інструментально-технічних навичок достатньо низькому рівні. Відтворює музичний текст з метро-ритмічними та текстовими помилками, не виконує елементарні вказівки автора. Не передає характер твору, грає у невідповідному темпі, не дотримується вказаних штрихів та динаміки. Не володіє</p>

		концертмейстерськими навичками. Не виконує завдання аудиторної та самостійної роботи. Не може відповісти на жодне теоретичне питання. Відсутній зошит з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас». Музична термінологія не засвоєна. Відсутня музично-виконавська культура.
0-34	F	Не виконав жодного твору з програмного репертуару. Не відповів на жодне теоретичне питання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни.

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Розвиток виконавської техніки як мистецтва гри на інструменті. Основні етапи роботи над інструментальними творами. Розвиток навичок теоретико-методологічного аналізу.

Тема 1. Розвиток навичок роботи над технічним репертуаром (гами G, e, D, h, вправи). Опанування прийомами гри технікою *jeu perle*, *leggiero*, *martellato*. Розвиток рухомоторних навичок. Гра гам G, e, D, h у прямому та протилежному русі на чотири октави, чотиризвучних акордів, арпеджіо, вправ з використанням основних артикуляційних прийомів *non legato*, *legato*, *staccato* з різними динамічними та ритмічними нюансами. Засвоєння принципів гри пальцевої техніки: *jeu perle*, *leggiero*, *martellato*. Робота над незалежністю, артикуляційною точністю пальців, раціональним використанням рухів, темпо-ритмом, свободою піаністичного апарату. Розвиток активного слухового контролю.

Тема 2. Поєднання технічних та художніх завдань в етюдах на різні види техніки. Опрацювання етюдів на різні види техніки: дрібна, що вміщує різні фігураційні типи (гамові послідовності, арпеджіо, репетиції, трелі), крупна (акорди, октави, тремоло, скачки), техніка подвійних нот. Робота над виконанням технічних завдань, швидкістю і незалежністю піаністичних рухів, метро-ритмом, артикуляційною точністю штрихів, свободою піаністичного апарату. Визначення характеру технічних творів, динамічно-кульмінаційного плану, художніх та виконавських завдань. Розвиток активного слухового контролю.

Тема 3. Опанування технікою роботи над поліфонічною формою. Розвиток навичок теоретико-методологічного аналізу різновидів поліфонії. Сильові особливості, жанровий тип): фуги, фугети, інвенції, прелюдії, канону. Аналіз виконавських засобів виразності: артикуляційних

прийомів, аплікатурних формул, динамічного плану, виконавської організації часу (темпу, агогіки), фразування як засіб виявлення музичного мислення, тембрового забарвлення, педалізації. Засвоєння методів роботи над поліфонічним твором: сольфеджування, інтонаційно тембральна гра голосів, гра з педагогом на одному чи двох інструментах, з'єднання голосів зі збереженням тембральної індивідуальності.

Тема 4. Робота над творами малої форми, п'єсами кантиленного та віртуозного характеру. Розвиток художньо-образного мислення. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз творів. Робота над засвоєнням основних технічних, аплікатурних формул, вірною координацією піаністичних рухів, свободою виконавського апарату. Опрацювання компонентів комплексу піаністичних засобів виразності: динаміки, штрихів, артикуляції, фразування, туше, тембральності звуку, педалізації у передачі контрастних образів фортепіанних п'єс. Розвиток образно-слухових уявлень у роботі над п'єсами різних стилів та жанрів.

Тема 5. Розвиток навичок самоаналізу, самостійного опрацювання інструментальних різножанрових творів. Самоаналіз, надання емоційно-образної та раціонально-логічної оцінки власному виконанню, визначення позитивних моментів та виконавських труднощів, які треба доопрацювати. Поетапне опрацювання програмових творів. Робота над музикознавчим контекстом, розбір музичного твору, опрацювання складних технічних епізодів. Робота над фактурою (виокремлення та удосконалення мелодійної лінії в різних прошарках фактури), штрихами, динамікою, фразуванням, педалізацією, агогікою втіленням художнього образу творів. Вивчення програмового репертуару напам'ять, цілісне, артистичне, художнє виконання. Розвиток навичок музично-аналітичного, художньо-образного мислення.

Тема 6. Методичний аспект роботи піаніста-концертмейстера над вокальними творами. Розвиток читання з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів. Поетапна концертмейстерська робота над музичним твором. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз творів: стиль, жанр, типи фактури, артикуляційні прийоми, аплікатура, динаміка, виконавська організація часу (темпу, агогіки), фразування як засіб виявлення музичного мислення; звуковий баланс між концертмейстером та солістом; засоби досягнення загального звучання. Виявлення та відпрацювання технічних недоліків у концертмейстерській партії. Робота над метро-ритмічною та звуковою нерівністю, невправністю при зміні фактури, позиційної техніки, недограванням та недослуховуванням звуків у кінцях тематичних побудов.

Розвиток навичок читання з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів.

Тема 7. Підготовка до публічного виступу. Виховання естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури. Завершальний етап підготовки сольної програми. Художнє виконання програмових творів у цілісному вигляді. Демонстрація набутих під час навчання художньо-виконавських, концертмейстерських навичок, естрадно-сценічної витримки, виконавської волі, самоконтролю.

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Розвиток інструментально-технічних, музичних, концертмейстерських умінь та навичок. Виконавська інтерпретація програмових музичних творів.

Тема 8. Розвиток умінь та навичок опрацювання технічного матеріалу (Es, H, c, вправи). Робота над усуненням технічних недоліків у етюдах на різні види техніки. Гра гам Es, H, c, у прямому та протилежному русі на чотири октави, чотиризвучних акордів, арпеджіо, вправ з використанням основних артикуляційних прийомів non legato, legato, staccato із різними динамічними та ритмічними нюансами. Робота над незалежністю, артикуляційною точністю пальців, раціональним використанням рухів, темпо-ритмом, свободою піаністичного апарату. Продовження роботи над незалежністю пальців, раціональним використанням рухів, темпо-ритмом, фразуванням, артикуляційною точністю, динамікою, свободою піаністичного апарату.

Тема 9. Розвиток навичок стильової художньої інтерпретації, архітектонічного почуття форми. Опрацювання творів крупної форми (сонати, варіації, концерти). Стильовий, структурно-тематичний, художньо-виконавський аналіз. Розвиток умінь та навичок аналізу стильової інтерпретації музичних творів. Аналіз стильових, жанрових, драматургічних особливостей програмових творів крупної форми. Визначення художніх та виконавських завдань. Робота над архітектонікою, метро-ритмічною єдністю, фразуванням, звуковидобуванням, інтонуванням, динамікою, фактурною специфікою, агогікою, педалізацією у залежності від стильової та жанрової приналежності творів. Формування масштабного художньо-образного мислення.

Тема 10. Розвиток навичок стильової художньої інтерпретації творів кантиленного та віртуозного характеру. Стильовий, структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз творів, визначення технічних та художніх завдань для розкриття образу творів. Робота над засвоєнням основних технічних, аплікатурних формул, вірною координацією

піаністичних рухів, свободою виконавського апарату. Робота над художнім фразуванням, туше, інтонуванням, тембральністю, динамікою, фактурною специфікою, агогікою, педалізацією відповідно до стильової та жанрової приналежності творів. Розвиток образно-слухових уявлень у роботі над п'єсами різних жанрів.

Тема 11. Розвиток концертмейстерських умінь та навичок в різностильових вокальних творах. Художньо-виконавський аналіз. Розкриття стильових, жанрових, драматургічних особливостей вокальних творів. Детальна робота концертмейстера над опануванням партії акомпанементу у вокальних творах різних жанрів. Визначення художнього образу твору, ретельна самостійна робота над усіма виконавськими засобами виразності: над фактурою, штрихами, прийомами туше, тембральним забарвленням звуків, динамікою, педалізацією та агогічними прийомами, звуковим балансом, що забезпечують професійний акомпанемент солісту-вокалісту. Розвиток активного слухового контролю, художньо-образного музичного мислення піаніста-концертмейстера.

Тема 12. Удосконалення техніки читання нот з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування. Накопичення власного репертуару (арії, романси української та світової класики, пісенний репертуар). Удосконалення технічних умінь та навичок читання нот з аркуша, з різноманітною метро-ритмічною, гармонічною основою, типами фактури. Удосконалення умінь та навичок транспонування вокального акомпанементу на півтону вниз або вгору. Удосконалення умінь та навичок підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів. Самостійний підбір мелодії, розгорнутого фактурного, гармонічного акомпанементу до неї. Художнє виконання твору під власний акомпанемент. Опрацювання, шляхом читання з аркуша, широкою палітри жанрово-стильової музичної літератури, поповнення виконавської репертуару, розширення музичного світогляду.

Тема 13. Репетиційна робота над виконавською, драматургічною концепцією, художньою інтерпретацією програмових творів. Удосконалення композиційних, драматургічних, художньо-виконавських компонентів творів крупної форми, творів кантиленного, віртуозного характеру. Удосконалення умінь та навичок музично-виконавської культури, естрадно-сценічної витримки.

Тема 14. Підготовка до іспиту. Виконавська інтерпретація музичних творів. Завершальний етап підготовки сольної програми. Психологічне налаштування, творчий емоційний настрій, зовнішній вигляд музиканта-виконавця. Художнє виконання програмових творів у цілісному вигляді. Демонстрація естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури.

6.2 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
		В тому числі		В тому числі		
	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Розвиток виконавської техніки як мистецтва гри на інструменті. Основні етапи роботи над інструментальними творами. Розвиток навичок теоретико-методологічного аналізу.						
Тема 1. Розвиток навичок роботи над технічним репертуаром (гами G, e, D, h, вправи). Опанування прийомами гри технікою jeu perle, leggero, martellato.	7	5	2	8	1	7
Тема 2. Поєднання технічних та художніх завдань в етюдах на різні види техніки.	9	6	3	12	2	10
Тема 3. Опанування технікою роботи над поліфонічною формою. Розвиток навичок теоретико-методологічного аналізу різновидів поліфонії.	11	7	4	13	2	11
Тема 4. Робота над творами малої форми, п'єсами кантиленного та віртуозного характеру. Розвиток художньо-образного мислення.	10	7	3	11	2	9
Тема 5. Розвиток навичок самоаналізу, самостійного опрацювання інструментальних різножанрових творів.	3	2	1	3	1	2
Тема 6. Методичний аспект роботи піаніста-концертмейстера над вокальними творами. Розвиток читання з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів.	6	4	6	8	2	6
Тема 7. Підготовка до публічного виступу. Виховання естрадно-	2	1	1	2	1	1

сценічної витримки, музично-виконавської культури.						
Разом за змістовим модулем 1.	52	32	20	56	10	46
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Розвиток інструментально-технічних, музичних, концертмейстерських умінь та навичок. Виконавська інтерпретація програмових музичних творів.						
Тема 8. Розвиток умінь та навичок опрацювання технічного матеріалу (Es, H, c, вправи). Робота над усуненням технічних недоліків у етюдах на різні види техніки.	13	9	4	11,5	1,5	10
Тема 9. Розвиток навичок стильової художньої інтерпретації, архітектонічного почуття форми. Опрацювання творів крупної форми (сонати, варіації, концерти).	17	11	6	15	3	12
Тема 10. Розвиток навичок стильової художньої інтерпретації творів кантиленного та віртуозного характеру.	12	7	5	10,5	1,5	9
Тема 11. Розвиток концертмейстерських умінь та навичок. Художньо-виконавський аналіз.	8	5	3	10	2	8
Тема 12. Удосконалення техніки читання нот з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування. Накопичення власного репертуару (арії, романси української та світової класики, пісенний репертуар).	9	5	4	9	2	7
Тема 13. Репетиційна робота над виконавською, драматургічною концепцією, художньою інтерпретацією програмових творів.	7	4	3	5	1	4
Тема 14. Підготовка до концертного виступу.	2	1	1	3	1	2
Разом за змістовим модулем 2.	68	42	26	64	12	52
Усього годин	120	74	46	120	22	98

6.3 Самостійна робота

Самостійна робота студента є важливою складовою навчального процесу. Вона здійснюється за підтримки та під контролем викладача, який скеровує її в залежності від програмних завдань та індивідуальних особливостей музичного та інструментального розвитку студента.

Студент у процесі навчання опановує знання та навички самостійної роботи над музичним репертуаром, поступово працює над удосконаленням інструментально-технічних, концертмейстерських навичок. У зв'язку з цим, пріоритетним завданням самостійної блоку є робота над різножанровими програмними творами, удосконалення інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок, створення виконавської інтерпретації, засвоєння музичної термінології. Значна увага приділяється слуханню аудіо- та відео записів видатних музикантів, що сприяє вихованню художнього смаку та відіграє вагомую роль у формуванні універсальної творчої особистості студента.

6.4 Самостійна робота (денна форма)

Модуль (змістовий модуль)	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 Змістовий модуль 1. Розвиток виконавської техніки як мистецтва гри на інструменті. Основні етапи роботи над інструментальними творами. Розвиток навичок теоретико- методологічного аналізу.	Тема 1. Розвиток навичок роботи над технічним репертуаром (гами G, e, D, h, вправи). Опанування прийомами гри технікою jeu perle, leggiero, martellato.	2
	Тема 2. Опрацювання етюдів на різні види техніки з поєднанням технічних та художніх завдань. Розвиток рухомоторних навичок.	3
	Тема 3. Вивчення особливостей різновидів поліфонічної форми. Засвоєння принципів й методів роботи над поліфонічними творами. Розвиток навичок теоретико-методологічного аналізу різновидів поліфонії.	4
	Тема 4. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями творів кантиленного та віртуозного характеру. Розвиток художньо-образного мислення.	3
	Тема 5. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз програмових творів, визначення технічних та художніх завдань. Засвоєння навичок поетапного опрацювання програми.	1
	Тема 6. Поетапне опрацювання акомпанементу різножанрових вокальних творів. Розвиток музично-аналітичних навичок.	6

	Тема 7. Підготовка до концертного виступу. Гра програми у цілісному вигляді, з виконанням поставлених технічних та художніх завдань.	1
	Усього за модулем 1	20
Модуль 2 Змістовий модуль 2. Розвиток інструментально-технічних, музичних, концертмейстерських умінь та навичок. Виконавська інтерпретація програмових музичних творів.	Тема 8. Розвиток умінь та навичок опрацювання технічного матеріалу (Es, H, c, вправи). Робота над усуненням технічних недоліків у етюдах на різні види техніки (метроритмічною та звуковою нерівністю, невправністю позиційної техніки, недограванням та недослуховуванням звуків у кінцях тематичних побудов, м'язовими затисками).	4
	Тема 9. Розвиток навичок стильової художньої інтерпретації, архітектонічного почуття форми. Опрацювання творів крупної форми (сонати, варіації, концерти).	6
	Тема 10. Аналіз стилю, жанру, драматургічних та композиційних особливостей, форми та художнього змісту, виконавських прийомів, втілення стильової художньої інтерпретації творів малої форми.	5
	Тема 11. Засвоєння основних виконавських завдань концертмейстерської роботи. Детальна робота концертмейстера над опануванням партії акомпанементу у вокальних творах різних жанрів. Визначення художнього образу твору, ретельна самостійна робота над усіма виконавськими засобами виразності.	3
	Тема 12. Удосконалення техніки читання нот з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування. Накопичення власного репертуару (арії, романси української та світової класики, пісенний репертуар).	4
	Тема 13. Репетиційна робота над виконавською, драматургічною концепцією, художньою інтерпретацією програмових творів.	3
	Тема 13. Підготовка до публічного виступу.	1
	Усього за модулем 2	26
	Усього годин	46

Самостійна робота (заочна форма)

Модуль (змістовий модуль)	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1 Змістовий модуль 1. Розвиток виконавської техніки як мистецтва гри на інструменті. Основні етапи роботи над інструментальними творами. Розвиток навичок теоретико- методологічного аналізу.	Тема 1. Розвиток навичок роботи над технічним репертуаром (гами G, e, D, h, вправи). Опанування прийомами гри технікою jeu perle, leggero, martellato.	7
	Тема 2. Опрацювання етюдів на різні види техніки з поєднанням технічних та художніх завдань. Розвиток рухомоторних навичок.	10
	Тема 3. Вивчення особливостей різновидів поліфонічної форми. Засвоєння принципів й методів роботи над поліфонічними творами. Розвиток навичок теоретико-методологічного аналізу різновидів поліфонії.	11
	Тема 4. Робота над структурно-тематичними та художньо-виконавськими особливостями творів кантиленного та віртуозного характеру. Розвиток художньо-образного мислення.	9
	Тема 5. Структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз програмових творів, визначення технічних та художніх завдань. Засвоєння навичок поетапного опрацювання програми.	2
	Тема 6. Поетапне опрацювання акомпанементу різножанрових вокальних творів. Розвиток музично-аналітичних навичок.	6
	Тема 7. Підготовка до концертного виступу. Гра програми у цілісному вигляді, з виконанням поставлених технічних та художніх завдань.	1
	Усього за модулем 1	46
Модуль 2 Змістовий модуль 2. Розвиток інструментально- технічних, музичних, концертмейстерських умінь та навичок. Виконавська інтерпретація програмових музичних творів.	Тема 8. Розвиток умінь та навичок опрацювання технічного матеріалу (Es, H, c, вправи). Робота над усуненням технічних недоліків у етюдах на різні види техніки (метроритмічною та звуковою нерівністю, невправністю позиційної техніки, недограванням та недослуховуванням звуків у кінцях тематичних побудов, м'язовими затисками).	10
	Тема 9. Розвиток навичок стильової художньої інтерпретації, архітектонічного почуття форми. Опрацювання творів крупної форми (сонати, варіації, концерти).	12
	Тема 10. Аналіз стилю, жанру, драматургічних та композиційних особливостей, форми та	9

	художнього змісту, виконавських прийомів, втілення стильової художньої інтерпретації творів малої форми.	
	Тема 11. Засвоєння основних виконавських завдань концертмейстерської роботи. Детальна робота концертмейстера над опануванням партії акомпанементу у вокальних творах різних жанрів. Визначення художнього образу твору, ретельна самостійна робота над усіма виконавськими засобами виразності.	8
	Тема 12. Удосконалення техніки читання нот з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування. Накопичення власного репертуару (арії, романси української та світової класики, пісенний репертуар).	7
	Тема 13. Репетиційна робота над виконавською, драматургічною концепцією, художньою інтерпретацією програмових творів.	4
	Тема 13. Підготовка до публічного виступу.	2
	Усього за модулем 2	52
	Усього годин	98

7. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Аудиторії для проведення навчальних занять з музичними інструментами (фортепіано, рояль), бібліотека, нотний фонд, читальний зал, спеціально облаштовані приміщення для проведення концертних заходів. Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання мережі Internet, аудіо- та відеозаписи концертних виступів видатних виконавців, LMS Moodle - інтегрованої комп'ютерної системи закладу вищої освіти.

8. Методичні рекомендації

8.1 Методи навчання

1. За джерелом знань: ілюстративно-словесний (поєднання викладачем пояснень з ілюстрацією виконавських прийомів);

– наочні (показ викладачем інструментально-виконавських методів і прийомів).

2. За ступенем активності студентів: репродуктивно-варіативний (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами інструментально-виконавської діяльності);

– креативний, творчий (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації музичних творів).

3. За логікою передачі і сприйняттям навчальної інформації:

– дедуктивний;

– інтеграційний (акумуляція і синтез знань з різних фахових дисциплін).

4. За визначенням конкретної діяльності викладача та учня:

– пояснювально-ілюстративний;

– репродуктивний (відтворення студентами інструментально-виконавських прийомів, проілюстрованих викладачем);

– педагогічний аналіз (формування у студентів навичок самоаналізу).

5. Методи стимулювання і мотивації:

– методи стимулювання обов'язку відповідальності навчання, вимоги.

8.2 Методичні рекомендації до організації самостійної роботи.

Самостійна робота студента є важливою складовою системи підготовки у вищому навчальному закладі і спряє ефективному засвоєнню та опануванню навчального матеріалу.

Зміст самостійної роботи студента з навчальної дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас» визначається робочою програмою, методичними матеріалами, завданнями викладача по класу фортепіано та концертмейстерства у залежності від індивідуальних особливостей художньо-творчого розвитку студента. Студент поступово опановує вміння самостійно працювати над музичними творами, набуває та удосконалює художньо-виконавські, концертмейстерські уміння та навички.

Завдання самостійної роботи:

– Стильовий, структурно-тематичний та художньо-виконавський аналіз програмових творів (конспектування результатів аналізу);

– поетапна робота над програмовими музичними творами: визначення технічних та художньо-виконавських завдань, робота над метро-ритмічною цілісністю, фактурною специфікою, технічною досконалістю, фразуванням,

інтонуванням, звуковидобуванням, динамікою, педалізацією, агогікою у відповідності до стильової та жанрової приналежності творів;

– створення виконавської інтерпретації музичних творів програмового репертуару;

– засвоєння теоретичного матеріалу індивідуальних занять, музичної термінології, ведення зошиту з дисципліни, виконання теоретичних завдань;

– підготовка до концертного виступу, удосконалення навичок естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури;

– слухання аудіо та відео записів видатних музикантів-піаністів, що сприяє вихованню художнього смаку та відіграє вагомую роль у формуванні універсальної творчої особистості студента.

8.3 Методичні рекомендації щодо підбору творів програмного репертуару.

Одна з важливих складових інструментальної підготовки бакалаврів з дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас» полягає у вірному доборі репертуару, який скеровується викладачем на розвиток інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок, формування художнього смаку студентів.

Викладачу необхідно враховувати при доборі репертуару індивідуальні здібності студента: темперамент, музичні дані, загальний рівень музичної культури та фахової підготовки. Репертуар має відповідати фаховому рівню, сприяти вокально-технічному та художньо-естетичному розвитку студента.

До рекомендованого репертуарного списку увійшли різностильові, різножанрові фортепіанні та вокальні твори українських, європейських композиторів а також твори сучасних авторів. Запропонований репертуар надає можливість ефективно і системно виховувати естетичний смак, музично-виконавську культуру та розкривати творчий потенціал студентів.

Питання до іспиту

1. Історичне значення будови клавішно-струнних інструментів клавір, клавесин, клавікорд та їх роль у появі інструмента фортепіано.
2. Назвати основні жанри інструментальної музики. Навести приклади різножанрових творів.
3. Стисло охарактеризувати музичний слух та його види, музичну пам'ять, засоби її розвитку.
4. Назвати засоби музичної виразності в інструментальних творах. Визначити їх роль у розкритті художнього образу твору.
5. Основні види звуковидобування (туше) у фортепіанній техніці.
6. Охарактеризувати проблеми виконавського темпоритму та засоби їх подолання.
7. Роль педалізації у фортепіанному виконанні. Види педалі.
8. Надати визначення поняттю «техніка» у фортепіанному мистецтві. Види фортепіанної техніки.
9. Стисло охарактеризувати основні технічні прийоми засвоєння акордів та арпеджіо.
10. Пояснити значення технічних вправ для формування виконавських навичок музиканта.
11. Охарактеризувати основні етапи роботи над музичним твором.
12. Робота над інструментально-технічним розвитком: поетапність вивчення інструктивного етюдів. Поєднання художніх та технічних завдань.
13. Види поліфонії. Особливості поліфонічної фактури.
14. Прийоми та методи роботи над поліфонічними творами.
15. Будова сонатної форми, варіаційного циклу.
16. Робота над творами крупної форми різних стилів. Специфіка виконання.
17. Пояснити роль темпологічних та виконавських засобів виразності у створенні художньої інтерпретації п'єс малої форми (кантиленних та віртуозних).
18. Основні фактурні різновиди акомпанементу.
19. Основні аспекти музично-тематичного та художньо-виконавського аналізу акомпанементу.
20. Стисло охарактеризувати специфіку роботи концертмейстера із солістом-вокалістом над створенням виконавської концепції твору.
21. Музикальність, емоційність, артистичність, виконавська воля, самоаналіз у виконавському процесі.

Орієнтовний список творів навчального репертуару

Поліфонічні твори

- Бах Й.С. Двоголосні інвенції (на вибір)
Бах Й.С. Триголосні інвенції (на вибір)
Бах Й.С. – Кабалевський Д. Маленькі прелюдії і фуги (на вибір)
Бах Й. С. Прелюдії та фуги ДТК, I т. (на вибір)
Бах Й. С. Хоральні прелюдії (на вибір)
Бах Й. С. Французькі сюїти (окремі частини, на вибір)
Глінка М. Фуга (a-moll), тв.3
Лядов А. Фуги (d-moll), (d-moll), тв. 41
Мяковський М. Фуга у старовинному стилі (g-moll), тв. 43
Мяковський М. Двоголосна фуга (d-moll), тв. 78.
Фрескобальді Ф. Три фуги, тв.12 (на вибір)
Щуровський Ю. Прелюдія та фуга (h-moll)
Юцевич Є. Фуги (g-moll), (c-moll), (e-moll)

Твори великої форми

- Бах Й.С. Соната (f-moll), I ч.
Бетховен Л. Сонатина (f-moll), I ч.
Бетховен Л. Соната № 5 (c-moll), I ч.
Бетховен Л. Соната №19 (g-moll), I ч.
Бетховен Л. Соната №7 (D-dur), I ч.
Бортнянський Д. Соната (C-dur), I ч.
Гайдн Й. Соната № 27 (G-dur), I ч.; II-III ч.
Гайдн Й. Соната № 32 (D-dur), I ч.; II-III ч.
Гайдн Й. Соната № 35 (G-dur), I ч.; II-III ч.
Гайдн Й. Концерт (D-dur), III ч.
Гріг Е. Соната (e-moll), тв.7.
Іванов О. Варіації на французьку тему (a-moll)
Ільїн Ю. Варіації (g-moll), тв.18
Клементі М. Сонати (на вибір)
Моцарт В. Сонати (на вибір)
Моцарт В. Концерт (D-dur), I ч.
Моцарт В. Концерт (A-dur), I ч.
Мяковський М. Прості варіації (D-dur)
Мяковський М. Сонатина-баркарола (f-moll)
Раков М. Сонатина «Юнацька»
Салютринская Т. Концерт (D-dur)
Сільванський М. Варіації (e-moll)
Скарлатті Д. Сонати (на вибір)

Степаненко М. Варіації на українську тему (g-moll)

Франк Ц. Симфонічні варіації

Щуровський Ю. Варіації (a-moll)

Етюди

Бертіні А. Етюд № 1–12, тв. 21

Бертіні А. Етюд № 1–24, тв. 47.

Беренс Г. Етюд № 10–14, тв. 61.

Дворжак А. Джазовий етюд № 2 (C-dur)

Кабалевський Д. Етюд № 13 (a-moll)

Конконе Дж. Етюди–співи, тв.14

Крамер І. Етюди № 1-8, 10, 13, 16.

Лев І. Октавні етюди №1, 2, 3, 4, тв. 231

Лешгорн А. Етюди № 13, 29, тв.38

Лешгорн А. № 12, 13, 14, 15, 17–21, тв. 66

Мошковський М. Етюди № 3, 8, 10, тв.18

Мошковский М. № 2,3, тв. 91

Ревуцький Л. Етюд № 14 (D-dur)

Черні К. Етюд № 7–15, тв. 849.

Черні К. Етюд № 5–17, тв. 299.

Хачатурян А. Етюд (C-dur)

П'єси

Брилін І. «Прелюдія», (e-moll)

Вілінський М. Прелюд (g-moll)

Гріг Е. «Поетична картинка» № 1, тв. 3.

Гріг Е. «Серце поета»

Карпенко Л. «Прелюдія»

Карпенко Л. «Вальс»

Кос-Анатольський А. Прелюд (g-moll)

Колодуб Ж. Прелюдія (a-moll)

Купревич В. Прелюдія (g-moll)

Лисенко М. «Елегія» (fis-moll)

Ревуцький Л. Прелюдія (f-moll)

Степаненко О. Прелюдія (a-moll)

Степовий Я. Прелюдія (a-moll)

Сасько С. «Граю джаз»

Рахманінов С. Етюд-картина № 5, (g-moll), тв.33

Фільц Б. «Давня казка»

Фільц Б. «Ліричний прелюд» (g-moll)

Шопен Ф. Прелюдія № 8 (fis-moll), тв. 28

Шопен Ф. Прелюдія № 4 (f-moll), тв. 28

Шуберт Ф. Експромти (Es-dur), (As-dur), тв. 142

Ансамблеві твори

Беляєв В. «Триптих»

Білаш О. «Осінні троянди»

Білаш О. «Спалені мости»

Білаш О. «Весна»

Білаш О. «Ви знаєте як липа шелестить»

Білаш О. «Горить моє серце»

Другальов Г. «Доле моя»

Грегорі Дж. «В душу запав мені образ чудовий...»

Грегорі Дж. «Я надії голос чую»

Другальов В. «Доле моя»

Кос-Анатольський А. «Ой ти, дівчино»

Глінка М. «Гуде вітер вельми в полі»

Даргомижський О. Пісня Наталки з опери «Русалка»

Герцвін Дж. «Колискова»

Кос-Анатольський А. «Ой ти, дівчино»

Коліаніді О. «Східна мелодія»

Колодуб Л. Дві українські мелодії

Лисенко М. Аріозо Наталки з опери «Наталка Полтавка»

Лисенко М. «Ой стрічечка до стрічечки»,

Лисенко М. «Садок вишневий»

Лисенко М. «У перетику ходила»

Смірнов В. «Вечірня розмова»

Смірнов В. «Королівський похід»

Стеценко К. «Літньої ночі»

Шеремет В. «Ноктюрн»

Шеремет В. «Ноктюрн»

Шеремет В. «Посвята»

Шеремет В. «Квітка»

Нотні збірки творів навчального репертуару

1. Барвінський В. Прелюдії для фортепіано. К. : Муз. Україна, 1964. 28 с.
2. Бах Й. С. Органніе хоральніе прелюдіи. Ляйпциг, б. г. Ч. I: (№ 1-5) / обр. для фп. Ф. Бузони. 18 с.
3. Бах Й. С. Хорошо темперированный клавир / ред. Б. Муджеллини. Краков: PWM, б. г. Ч. I. 120 с.
4. Бах Й. С. Хорошо темперированный клавир / ред. Ф. Кролл. Ляйпциг: C. F. Peters, б. г. Ч. II. 132 с.
5. Беркович І. Етюди для фортепіано. тв.31. Київ : Держ. вид. обр. мис-ва та музичної літератури. 1961. 38 ст.
6. Бетховен Л. Сонаты: для фортепиано. М.: Музыка, 1965. Т. II: №№ 16-32 / ред. А. Б. Гольденвейзера. 432 с.
7. Гайдн Й. Избранные сонаты: для фортепиано: (№№ 12-22). М.: Музыка, 1965. Вып. 2 / ред. Л. И. Ройзмана. 108 с.
8. Гами, тризвуки, арпеджіо / Упор. І.М. Рябов. К. : Муз. Україна, 1977. 80 с.
9. Герасименко О. Осінні акварелі. Прелюдії для фортепіано. Львів, 2006. 12 с.
10. Карпенко Л. Сумський сувенір. Збірка музичних п'єс. Київ, 2003. 47 с.
11. Карпенко Л. 10 сонатин для фортепіано. К.: ДАКККіМ, 2007. 36 с.
12. Клементи М. Сонатини: для фортепиано. М.: Музыка, 1989. 80 с.
13. Лагодюк Н. Веселий джаз. К. : Мелосвіт, 2009. 15 с.
14. Лизогуб О. П'єси для фортепіано. К. : Муз. Україна, 1989. 48 с.
15. Моцарт В. А., Избранные сонаты: для фортепиано / ред. сост. А. Гольденвейзер. М., 1963.
16. Працюк Л. Фортепіанні твори (друга редакція). Нова Каховка : Прогрес, 2004. 38 с.
17. Ревуцький Л. Вибрані твори для фортепіано. К. : Муз. Україна, 1993. 27 с.
18. Соневицький І. Пори року: п'єси для фортепіано. Львів, 1999. 68 с.
19. Українська фортепіанна музика XIX століття / упор. Г.В. Курковський. К. : Муз. Україна, 1974. 71 с.
20. Чайковский П. Времена года. Соч. 37. М.: Музыка, 1977. 55 с.
21. Шопен Ф. Экосезы, соч. 72. М. : Музыка, 1980. 7 с.
22. Шуберт Ф. Музыкальные моменты, соч. 94. М.: Музыка, 1980. 15 с.
23. Шуман Р. Альбом для юношества: соч. 68: для фортепиано. / ред. А. Гольденвейзер. М., 1963.
24. Черні К. Школа вправності для фортепіано. Тв. 299. К. : Муз. Україна, 1973. 103 с.
25. Чимароза Д. Избранные сонаты. М. : Музыка, 1982. 47 с.
26. Шопен Ф. Вальсы для фортепиано. Вып. 1. / ред. Г.Г. Нейгауза и Я.И. Мильштейна. М. : Музыка. 2010. 57 с.

Рекомендована література

Основна

1. Антонюк В. Формування індивідуального виконавського стилю: культурно-антропологічний аспект: наукове дослідження. Київ: Українська ідея, 1999. 24 с.
2. Брянская Ф. Навык игры с листа, его структура и принципы развития // Вопросы фортепианной педагогики. М.: Музыка, 1976. Вып. 4. С. 46–62.
3. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано. Львів: ЛДМА, 2001. 244 с.
4. Гинзбург Л. С. О работе над музыкальным произведением. 4-е изд., доп. М.: Музыка, 1981. 143 с.
5. Готлиб А. Основы ансамблевой техники. М.: Музыка, 1971. 96 с.
6. Григорьев В. Ю. Музыкально-исполнительское искусство: проблемы стиля и интерпретации: сб. науч. тр. М.: МГК, 1989. 158 с.
7. Гуральник Н. Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті музичної педагогіки. К.: Вища школа, 2007. 312 с.
8. Деменко Б. Робота піаніста над поліритмічними труднощами // Питання фортепіанної педагогіки та виконавства. К.: Муз. Україна, 1981. С. 51–61.
9. Ільченко О. О. Питання сутності і структури музичного мислення // Вісник КНУКіМ: зб. наук. праць. К.: Видавничий центр КНУКіМ, 2003. Серія: Мистецтвознавство. Вип. 9. 150 с.
10. Кравченко Т. У класі фортепіано (нотатки педагога): зб. статей / ред. та упоряд. А. Й. Корженевський. Київ: Музична Україна, 1981. 115 с.
11. Либерман Е. Я. Работа над фортепианной техникой. М.: Музыка, 1971. 144 с.
12. Либерман Е. Я. Творческая работа пианиста с авторским текстом. М.: Музыка, 1988. 234 с.
13. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры: Записки педагога. М.: Музыка, 1987. 238 с.
14. Николаева А. И. Стилевой поход в обучении игре на фортепиано // Теория и методика обучения игре на фортепиано [под общ. ред. А. Г. Каузовой, А. И. Николаевой]. М. : ВЛАДОС, 2001. С. 200–362.
15. Польська І. Проблеми жанрової типології фортепіанного виконавства // Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 171 – 180.
16. Самітов В. З. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної культури. Луцьк : Волин. обл. друк., 2011. 269 с.

17. Фоміна Т. М. Сильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. О.: Астропринт, 2014. 136 с.
18. Юцевич Ю. Словник музичних термінів. К. : Музична, Україна, 1977. 206 с.

Допоміжна

1. Асаф'єв Б. В. Музыкальная форма как процесс. М., 1971. 375 с.
2. Бочкарёв Л. Л. Психология музыкальной деятельности. М.: Ин-т психологии РАН, 1997. 351 с.
3. Голубев П. Поради молодим педагогам-вокалістам. Київ : «Музична Україна», 1983. 62 с.
4. Історія української музики : в 6 т. – Т. 4. / [М. Гордійчук, О. Костюк та ін.] ; за ред. М. Гордійчук. К. : Наукова думка, 1992. 616 с.
5. Кальмучин-Дранчук Т. А. Стилiстичні аспекти виконавських традицій в українському піаністичному мистецтві першої половини ХХ століття. Івано-Франківськ, 2004. 146 с.
6. Курковський Г. М. Питання фортепіанного виконавства К.: Муз. Україна, 1983. 138 с.

12. Інформаційні ресурси

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

www.4uth.gov.ua – веб-сайт Державної бібліотеки України для юнацтва

www.chl.kiev.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України для дітей

<http://old.dnpb.gov.ua> – веб-сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського

library.zntu.edu.ua – веб-сайт “Бібліотеки в мережі Internet”

<http://festival.1september.ru/subjects/14/> – викладання музики та інших дисциплін (розробки уроків, позакласних заходів, авторських програм та ін.)

<http://uk.scorser.com> – пошук відбувається за прізвищами композиторів, інструментами, жанрами, виконавцями. В базі є ноти, партитури, акомпанементи, mp3 та midi.

<http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію про їх авторів та виконавців.

<http://classic.chubrik.ru> – класична музика mp3-файл. Пошук відбувається за прізвищами композиторів.

<https://parafia.org.ua/mediateka/kompozytory> – українська музика mp3-файл. Пошук відбувається за прізвищами українських композиторів

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2020 / 2021 н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол № 1 від «29» серпня 2020 р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток _____).

(потрібне підкреслити)

протокол №___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)